

9. Стефанчук Р. О. Право на життя як особисте немайнове право фізичних осіб. *Право України*. 2003. № 11. С. 115-119.
10. Кримінально-виконавчий кодекс України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2004. № 3-4. Ст. 21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>.
11. Кримінальний кодекс України: закон України від 05.04.2001 № 2341-03. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
12. В Лукьяновском СИЗО спустя несколько часов после вынесения приговора повесилась женщина, осужденная на восемь лет лишения свободы. Факты и комментарии. *Всеукраинская ежедневная газета*. 26.12.07. С. 2.
13. Комнаты для задержанных при райотделах милиции – бетонные мешки без света и воздуха, напоминающие средневековые темницы. Факты и комментарии. *Всеукраинская ежедневная газета*. 11.06.2006. С. 3.

СКРИПЧЕНКО С. М.,
здобувач кафедри адміністративного та
господарського права
(Запорізький національний університет)

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.3-2.14>

ФОРМИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В УКРАЇНІ

У статті проаналізовано наукові, навчальні та нормативні положення, які стосуються форм публічного адміністрування функціонування політичних партій в Україні. Реалізація різних напрямків публічного адміністрування втілюється у конкретних формах. Публічне адміністрування відображає безпосередній вплив на певну групу суспільних відносин (наприклад, на функціонування політичних партій), а його форми дають змогу визначити яким саме чином це відбувається. Форми публічного адміністрування впливають на реалізацію завдань та функцій суб'єктів владних повноважень. Форми мають власні особливості, їх застосування направлене на ефективне, доцільне, оперативне виконання функцій публічного управління з дотриманням принципу економії ресурсів (сил, засобів, часу). Визначено, що у сфері публічного адміністрування функціонування політичних партій задіяна велика кількість суб'єктів владних повноважень, які наділені власною компетенцією, що дозволяє їм обирати той чи інший варіант поведінки, варіант конкретних дій, з урахуванням конкретної ситуації. Такі дії можуть мати охоронну, регулятивну, сервісну або управлінську спрямованість, окрім того, вони мають бути ефективними і відповідати публічним інтересам. Суб'єкти публічної адміністрації з урахуванням вимог законодавства мають обирати ті форми, які є найбільш доцільними та ефективними у конкретних ситуаціях за встановлених умов. Обрання в якості належної форми публічної адміністрації залежить від суб'єкта владних повноважень, його компетенції, сфери суспільних відносин, об'єкта впливу, мети, яку варто досягнути тощо.

Ключові слова: політична партія, публічне адміністрування, форми публічного адміністрування, суб'єкти публічного адміністрування, адміністративні процедури, адміністративні правовідносини, публічний інтерес.

Skrypchenko S.M. Forms of public administration of functioning of political parties in Ukraine

The article analyzes the scientific, educational and normative provisions concerning the forms of public administration of the functioning of political parties in Ukraine. The implementation of various areas of public administration is embodied in specific forms. Public administration reflects the direct influence on a certain group of public relations (for example, on the functioning of political parties), and its forms make it possible to determine exactly how this happens. Forms of public administration affect the implementation of tasks and functions of the subjects of power. Forms have their own characteristics, their use is aimed at effective, appropriate, efficient implementation of public administration functions in compliance with the principle of saving resources (effort, resources, time). It is determined that in the field of public administration the functioning of political parties involves a large number of subjects of power, which are endowed with their own competence, which allows them to choose one or another option of behavior, option of specific actions, taking into account the specific situation. Such actions may have a security, regulatory, service or management focus, and they must be effective and in the public interest. Subjects of public administration, taking into account the requirements of the law, should choose the forms that are most appropriate and effective in specific situations under the established conditions. The choice of the appropriate form of public administration depends on the subject of power, its competence, the sphere of public relations, the object of influence, the goal to be achieved, and so on.

Key words: *political party, public administration, forms of public administration, subjects of public administration, administrative procedures, administrative legal relations, public interest.*

Реалізація різних напрямків публічного адміністрування втілюється у конкретних формах. Публічне адміністрування відображає безпосередній вплив на певну групу суспільних відносин (наприклад, на функціонування політичних партій), а його форми дають змогу визначити яким саме чином це відбувається. Форми публічного адміністрування впливають на реалізацію завдань та функцій суб'єктів владних повноважень. Форми мають власні особливості, їх застосування направлене на ефективне, доцільне, оперативне виконання функцій публічного управління з дотриманням принципу економії ресурсів (сил, засобів, часу).

О.Б. Зеленцов і О.О. Ястребов зауважують, «сутність адміністративної функції, що реалізується публічною адміністрацією, полягає в застосуванні закону до конкретних управлінських ситуацій шляхом їх створення, зміни або припинення в рамках, передбачених законом, в тому числі у порядку, встановленому адміністративними процедурами» [1, с. 643]. Діяльність публічної адміністрації (у різних сферах) має досить масштабний характер та направлена на досягнення різноманітних завдань і функцій, це у свою чергу обумовлює використання різних форм, які передбачені у законах, підзаконних та інших актах, що регламентують діяльність суб'єктів владних повноважень. При цьому «для виконання своїх зобов'язань органи та посадові особи повинні використовувати лише ті форми, які встановлені нормами права. Недотримання обов'язкової форми тягне недійсність або можливість оскарження дій та рішень суб'єктів владних повноважень» [2]. Враховуючи те, що публічне адміністрування має ґрунтуватись виключно на встановлених нормах, це має поширюватись і на реалізацію владних повноважень відповідними суб'єктами, на існування чіткого механізму відповідного практичного втілення у певних формах. Ведучи мову про форми публічного адміністрування, слід брати до уваги, що вони проявляються у наступних інтерпретаціях:

- це дії держави, направлені на досягнення певного соціального ефекту;
- такі дії виходять від конкретних суб'єктів владних повноважень (які діють від імені держави);

- вони направлені на забезпечення публічного інтересу;
- впливають на реалізацію своїх прав приватними суб'єктами (фізичними та юридичними особами) в певних сферах.

Прикладами окремих дій публічної адміністрації, в яких виражається зміст її діяльності, можуть бути, наприклад: видання акта публічного управління, надання адміністративної послуги, прийняття рішення у скарзі, проведення наради, призначення перевірок, здійснення контрольно-наглядової діяльності, реєстрація діяльності, видача дозволів тощо.

В узагальненому розумінні слово «форма» означає «зовнішній прояв, зовнішнє оформлення, вираження будь-якого предмета, процесу або явища» [3, с. 141], «характеризується подвійною сутністю: внутрішньою – як організація змісту [4, с. 434] та зовнішньою (лат. *forma* – зовнішній вид) як спосіб зовнішнього прояву змісту, спосіб зв'язку елементів змісту [5, с. 483], а також як співвідношення між способом організації речі і власне матеріалом, із якого ця річ складається [6, с. 949]. Так, В.К. Колпаков вважає, що під формами розуміється «зовнішнє вираження (зовнішнє оформлення) діяльності суб'єкта публічної адміністрації щодо реалізації своїх функцій у межах встановленої компетенції» [7, с. 43]. В.П. Тимошук під формами публічного управління розуміє відмінні за характером та наслідками способи зовнішнього вираження діяльності органів публічної адміністрації [8, с. 10]. Автори підручника «Курс адміністративного права України» зазначають, що під формою публічного адміністрування слід розуміти «той чи інший варіант зовнішнього вираження змісту, а отже, у найзагальнішому вигляді, – той чи інший спосіб зовнішнього вираження (оформлення) змісту цієї діяльності» [2]. І.В. Патерило в якості форм публічного адміністрування використовує термін «інструменти діяльності публічної адміністрації», до яких пропонує відносити лише ті з них, що призводять до правових наслідків – виникнення, зміни й припинення адміністративно-правових відносин та можуть бути предметом адміністративного позову [9, с. 9; 10, с. 98]. Аналогічний підхід відображено у навчальних виданнях з адміністративного права останніх років [11, с. 253-259; 12, с. 164], відповідно якого це – «зовнішній вираз однорідних за своїм характером і правовою природою груп адміністративних дій суб'єктів публічної адміністрації, реалізований у межах відповідності визначеної законом компетенції з метою досягнення бажаного публічного результату» [13, с. 164]. І.П. Яковлев правовими формами публічного адміністрування називає «такі способи його зовнішнього вираження, яким властива імперативна зв'язаність та наступність із правовим наслідком; правовий наслідок при цьому може виникати в результаті усвідомлених вольових або інколи неусвідомлених діянь та має вираження у: виникненні, зміні, припиненні правовідносин; виникненні, зміні, припиненні, призупиненні, поновленні об'єктивного та суб'єктивного права/обов'язку матеріального або процедурно змісту (у т.ч. відповідні модифікації правових статусів); неможливості виникнення суб'єктивних прав і/або правовідносин (правоперешкодження) [14, с. 153]. На думку В.Р. Білої «форми публічного адміністрування завжди є правовими, в тому сенсі, що встановлюються, змінюються та припиняють на основі норм адміністративного права, спричиняють настання юридичних наслідків прямо або опосередковано. Саме тому слушним є пропозиції тих авторів, що розглядають у межах науки адміністративного права лише ті види діяльності публічної адміністрації, що призводять до настання юридичних наслідків» [15, с. 114].

У сфері публічного адміністрування функціонування політичних партій задіяна велика кількість суб'єктів владних повноважень, які наділені власною компетенцією, що дозволяє їм обирати той чи інший варіант поведінки, варіант конкретних дій, з урахуванням конкретної ситуації. Такі дії можуть мати охоронну, регулятивну, сервісну або управлінську спрямованість, окрім того, вони мають бути ефективними і відповідати публічним інтересам. Суб'єкти публічної адміністрації з урахуванням вимог законодавства мають обирати ті форми, які є найбільш доцільними та ефективними у конкретних ситуаціях за встановлених умов. Обрання в якості належної форми публічної адміністрації залежить від суб'єкта владних повноважень, його компетенції, сфери суспільних відносин, об'єкта впливу, мети, яку

варто досягнути тощо. Таким чином, *формою публічного адміністрування функціонування політичних партій є зовнішньо виражена дія суб'єктів владних повноважень, що здійснюється в межах їх компетенції для виконання поставлених перед ними завдань щодо законного та ефективного створення, діяльності, контролю, припинення політичних партій.*

Враховуючи положення наукових джерел з адміністративного права, можна зробити узагальнення, що до форм публічного адміністрування пред'являються певні вимоги:

- їх існування і застосування має ґрунтуватися виключно на нормах закону;
- вони мають відповідати компетенції суб'єкта публічної адміністрації, не мають виходити за її межі (однак із врахуванням можливості застосування дискреційних повноважень);
- повинні бути направлені на задоволення публічного інтересу;
- мають враховувати особливості сфери відносин, на яку відбувається вплив.

У цьому контексті, можна зробити узагальнення, що формам публічного адміністрування у сфері функціонування політичних партій притаманні такі ознаки:

- 1) є способом зовнішнього вираження діяльності публічної адміністрації та її посадових осіб;
- 2) направлені на досягнення завдань у визначеній сфері, зокрема щодо належного функціонування політичних партій;
- 3) залежать від обсягу компетенції конкретного суб'єкта публічної адміністрації;
- 4) мають власну нормативно-правову основу та підстави обрання;
- 5) спричиняють правові наслідки у сфері функціонування політичних партій.

З'ясовуючи сутність форм публічного адміністрування, слід приділити увагу і їх класифікації, тобто розподілу на види із застосуванням певного критерію. Розмаїття форм публічного адміністрування, відмінності в їх застосуванні, юридичній силі та меті актуалізують питання класифікації. Аналізуючи різні форми форм публічного адміністрування, можна помітити, що вони мають ознаки системної категорії, елементи якої тісно взаємопов'язані між собою та перебувають у взаємодії один з одним. Для них характерною є відносна самостійність та універсальність щодо конкретних галузей і сфер владного впливу. Саме тому «одні й ті самі форми успішно застосовуються в різних сферах суспільного життя (економічна, соціально-культурна, адміністративно-політична)» [2]. Однак, вивчаючи особливості використання форм діяльності публічної адміністрації у різних сферах за різних умов свідчить про те, що вони не є однаковими.

Досить часто для проведення класифікації форм публічного адміністрування застосовують різноманітні критерії, наприклад:

- ступінь юридичного вираження (основні та похідні);
- досягнуті результати (позитивне регулювання, реакція на негативні явища в публічному адмініструванні);
- спрямованість (зовнішні та внутрішні);
- коло осіб, на яких поширюються (загальнообов'язкові та адресовані конкретним суб'єктам);
- характер і методи вирішення питань компетенції (процедурні і процесуальні);
- суб'єктний склад (односторонні; дво- або багатосторонні);
- суб'єкт ініціативи (ті, що здійснюються публічною адміністрацією за власною ініціативою в силу вимог закріпленої за ними компетенції;
- ті, що застосовуються публічною адміністрацією за ініціативи інших суб'єктів;
- умови застосування (за звичайних умов; за умов надзвичайного стану);
- юридичний зміст (зобов'язуючі, забороняючі, дозволяючі);
- значення наслідків, які виникають у результаті використання форм (правові та неправові форми);
- ступінь правової регламентації (встановлення норм права, застосування норм права, укладання адміністративних договорів, здійснення реєстраційних та інших юридично значущих дій, проведення організаційних дій, виконання матеріально-технічних операцій) тощо.

Враховуючи зазначені критерії, можна класифікувати форми публічного адміністрування функціонування політичних партій за різними підставами:

1) за ступенем юридичного вираження:

- основні, тобто видання правових актів. Така форма вважається основною, тому, що пов'язана зі створенням правових норм, розробкою, обговоренням і прийняттям правових актів. В межах такої форми відбувається реалізація функції адміністративної правотворчості. Цій формі притаманна достатня складність, стадійність, тривалість процедури (розробка проекту адміністративного акту, обговорення, прийняття, опублікування та державна реєстрація). В якості прикладу можна навести: Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 16.11.2018 р. № 2596 «Про затвердження Методології визначення розміру (суми) внеску на підтримку політичної партії у формі робіт, товарів або послуг» [16], в якому встановлено процедуру визначення розміру (суми) внеску у формі робіт, товарів або послуг, наданого або отриманого на підтримку політичної партії, її зареєстрованої в установленому порядку місцевої організації, пов'язаної особи політичної партії чи її місцевої організації (крім кандидатів на виборах, висунутих політичною партією або її місцевою організацією); Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 09.06.2016 р. № 3 «Про затвердження форми Звіту політичної партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру» [17] тощо;

- похідні – базуються на основних, включають дії, що тягнуть визначені юридичні наслідки та мають визначену юридичну спрямованість (реєстраційні, дозвоільні, наглядові, попереджувальні, забезпечувальні дії тощо). Такі форми пов'язані з виконанням законодавчих та інших нормативно-правових актів з метою застосування норми права до конкретних життєвих обставин, тобто в рамках цієї форми відбувається розгляд і вирішення індивідуальних справ. Тут можна вести мову про реєстрацію політичної партії. Так, у ст. 11 Закону України від 05.04.2001 р. «Про політичні партії в Україні» [18] зазначено, що реєстрація політичних партій, їхніх обласних, міських і районних організацій, первинних осередків або інших структурних утворень, передбачених статутом партії, здійснюється в порядку, визначеному Законом України від 15.05.2003 р. «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» [19], після перевірки поданих матеріалів. З моменту реєстрації політичної партії у визначеному законом порядку вона набуває статусу юридичної особи. Про утворення обласних, міських, районних організацій або інших структурних утворень політичної партії, передбачених статутом партії, повідомляється суб'єкт державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань у 10-денний строк з дня їх утворення. Реєстрація обласних, міських, районних організацій або інших структурних утворень політичної партії, передбачених статутом політичної партії, здійснюється з набуттям статусу юридичної особи, якщо наявність такого статусу передбачена статутом партії, або без статусу юридичної особи. Реєстрація первинного осередку політичної партії здійснюється без надання статусу юридичної особи шляхом повідомлення про утворення первинного осередку. Реєстрація обласних, міських і районних організацій або інших структурних утворень, передбачених статутом партії, а також легалізація первинних осередків політичної партії здійснюються лише після реєстрації політичної партії. Політична партія протягом шести місяців з дня реєстрації забезпечує утворення та реєстрацію своїх обласних організацій у більшості областей України, містах Києві, Севастополі та в Автономній Республіці Крим. Політична партія щорічно інформує центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань, про обласні, міські, районні організації партії або інші структурні утворення, передбачені статутом партії;

2) за колом осіб, на яких вони поширюються:

- загальнообов'язкові – ті що поширюються на всі політичні партії, наприклад реєстрація політичної партії (ст. 11 Закону України від 05.04.2001 р. «Про політичні партії в Україні»), звітність політичної партії (ст. 17 Закону України від 05.04.2001 р. «Про політичні партії в Україні»);

- адресовані конкретним суб'єктам – поширюються на окремі політичні партії, наприклад положення щодо державного фінансування (розділ IV¹ Закону України від 05.04.2001 р. «Про політичні партії в Україні»). Так, за рахунок коштів державного бюджету: 1) фінансується статутна діяльність політичних партій, не пов'язана з їхньою участю у виборах народних депутатів України, виборах Президента України і місцевих виборах, у тому числі оплата праці працівників статутних органів політичної партії, її місцевих організацій в порядку, передбаченому законодавством; 2) відшкодовуються витрати політичних партій, пов'язані з фінансуванням їхньої передвиборної агітації під час чергових та позачергових виборів народних депутатів України;

3) за суб'єктом ініціативи:

- ті, що здійснюються публічною адміністрацією за власною ініціативою в силу вимог закріпленої за ними компетенції. Прикладом може стати державний контроль за цільовим використанням політичною партією коштів, виділених з державного бюджету на фінансування її статутної діяльності, або припинення державного фінансування статутної діяльності політичної партії (за винятком подання політичною партією до Національного агентства з питань запобігання корупції заяви про відмову від державного фінансування);

- ті, що застосовуються публічною адміністрацією за ініціативи політичних партій (наприклад, оскарження Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції про відмову у наданні політичній партії державного фінансування, оскарження Рішення Центральної виборчої комісії про відмову у відшкодуванні політичній партії витрат, пов'язаних з фінансуванням її передвиборної агітації, оскарження рішення контролюючих органів тощо);

4) за досягнутими результатами:

- позитивне регулювання (затвердження програм, порядків, наприклад Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 14.01.2021 р. № 6/21 «Про деякі питання проведення перевірки звітності політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру» [20], яким визначено процедуру проведення Національним агентством з питань запобігання корупції перевірки звітів політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, у тому числі дотримання встановлених законом обмежень щодо фінансування політичних партій, вимог щодо законного та цільового використання політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їх статутної діяльності);

- реакція на негативні явища в публічному адмініструванні (наприклад, Постанова Центральної виборчої комісії від 24.12.2020 р. № 579 «Про скаргу Київської обласної організації ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «КОМАНДА ІГОРЯ САПОЖКА – «ЄДНІСТЬ», зареєстровану в Центральній виборчій комісії 24 грудня 2020 року за № 21-34-31975» [21], Постанова Центральної виборчої комісії від 08.12.2020 р. № 551 «Про скаргу Запорізької обласної організації політичної партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина», зареєстровану в Центральній виборчій комісії 5 грудня 2020 року за № 21-34-29669» [22] тощо;

5) за спрямованістю:

- що впливають на суспільні відносини в сфері публічного адміністрування (зовнішні) – наприклад, щодо реєстрації політичних партій, здійснення державного контролю, заборона політичної партії, анулювання реєстрації політичної партії тощо;

- що впливають на внутрішню управлінську діяльність структурних підрозділів публічної адміністрації (внутрішні) – наради, обговорення, прес-конференції з питань, які визначають напрями публічного адміністрування у сфері функціонування політичних партій;

б) за умовами застосування:

- за звичайних умов;

- за надзвичайних умов (воєнний стан, надзвичайний стан, карантин тощо). Наприклад, Закон України від 05.04.2001 р. «Про політичні партії в Україні» було доповнено у 2020 р. нормою, відповідно до якої «звіт про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового

характеру політичних партій, подається не пізніше ніж на сороковий день після закінчення здійснення заходів щодо запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), передбачених карантинном, встановленим Кабінетом Міністрів України» [18];

7) *за характером і методам вирішення питань компетенції:*

- процедурні (наприклад підготовка і ухвалення управлінського щодо реєстрації політичної партії, анулювання реєстрації, призначення державного фінансування);
- процесуальні (наприклад у межах адміністративно-деліктного провадження, застосування до політичної партії попередження про недопущення незаконної діяльності, заборони політичної партії);

8) *за юридичним змістом:*

- зобов'язуючі – це може стосуватись реєстрації політичної партії. Реєстрація не має ознаки суто технічного обліку, і не виконує виключно інформаційну функцію. Її значення головним чином полягає в тому, щоб підтвердити юридичні факти. Очевидно, що акт реєстрації є рішенням публічної адміністрації, що вказує на юридичний стан суб'єкта, адже реєстраційні дії мають юридичні наслідки;

- забороняючі – наприклад, заборона політичної партії. Політична партія може бути за адміністративним позовом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань заборонена в судовому порядку у випадку порушення вимог щодо створення і діяльності політичних партій;

- дозволяючі – отримання політичною партією права на державне фінансування її статутної діяльності. Політична партія має право на отримання державного фінансування її статутної діяльності, якщо на останніх чергових або позачергових виборах народних депутатів України її виборчий список кандидатів у народні депутати України у загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі отримав не менше 5 відсотків голосів виборців від загальної кількості голосів виборців, поданих за всі виборчі списки кандидатів у народні депутати України у загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі;

9) *за значенням наслідків, які виникають у результаті використання форм:*

- правові форми публічного адміністрування, використання яких спричиняє виникнення юридичних наслідків. Зокрема видання правових актів, застосування примусових заходів тощо;

- неправові форми публічного адміністрування. До неправових належать форми, які безпосередньо юридичного значення не мають і не спричиняють виникнення адміністративно-правових відносин. Такі форми або передують правовим (проведення ревізії за результатами якої видається правового акту), або використовуються за ними (нарада з приводу реалізації правового акту);

10) *за ступенем правової регламентації процесу використання виділяють форми публічного управління:*

- встановлення норм права (видання нормативних актів публічного адміністрування);

- застосування норм права (видання ненормативних актів публічного адміністрування, актів застосування норм права);

- здійснення реєстраційних та інших юридично значущих дій;

- провадження організаційних дій. Здійснюються систематично, постійно і спрямовані на забезпечення чіткої та ефективної роботи публічної адміністрації. Вони не пов'язані з виданням правових актів та здійсненням юридично значущих дій. За змістом організаційні форми мають внутрішньоуправлінське, внутрішньоапаратне значення, проте в кінцевому рахунку вони спрямовані на задоволення публічного інтересу (роз'яснення змісту і мети законодавчих та інших правових актів або тих чи інших заходів, інспектування роботи та інструктування нижчих органів (посадових осіб), розроблення програм, підготовка та проведення нарад, конференцій, робочі зустрічі, наради, семінари, конференції, круглі столи, інтерв'ю, прямі телефонні зв'язки з населенням посадових осіб публічної адміністрації, прийом громадян, візити делегацій тощо);

- виконання матеріально-технічних операцій. Велика за обсягом частина діяльності апарату публічної адміністрації носить допоміжний неправовий характер. Їх основне призначення – обслуговування самого процесу публічного адміністрування, створення умови для використання інших форм роботи суб'єктів владних повноважень. В узагальненому вигляді матеріально-технічні операції – це підготовка матеріалів для видання юридичних актів, проведення організаційних заходів, провадження діловодства, складання довідок, звітів тощо.

Таким чином, форми публічного адміністрування функціонування політичних партій як зовнішньо виражені дії суб'єктів владних повноважень в межах їх компетенції, направлені на виконання поставлених перед ними завдань щодо законного та ефективного створення, діяльності, контролю, припинення політичних партій, відображають масштабність та різноманітність відповідного впливу.

Список використаних джерел:

1. Зеленцов А.Б., Ястребов О.А. Концепция публичной администрации в современном административном праве (сравнительно-правовое исследование). *Вестник Санкт-Петербургского университета. Право*. 2019. Т. 10. № 4. С. 626-654.
2. Курс адміністративного права України: підручник / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Сущенко та ін. / за ред. В.В. Коваленка. К.: Юрінком Інтер, 2012. 808 с.
3. Навроцький О.О. Основні форми публічного адміністрування прав дитини. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 9. С. 141-145.
4. Философский словарь / под. ред. И.Т. Фролова; 5-е изд. М.: Политиздат, 1987. 590 с.
5. Данильян О.Г. Философия : учебник / О.Г. Данильян, В.М. Тараненко. Х.: Прапор, 2005. 496 с.
6. Новейший философский словарь : 3-е изд., исправл. / состав. и гл. науч. ред. А. А. Грицанов. Мн.: Книжный Дом. 2003. 1280 с.
7. Колпаков В.К. Поняття форм публічного адміністрування. *Адміністративне право і процес*. 2012. № 2. С. 43-51.
8. Тимошук В.П. Адміністративні акти: процедура прийняття та припинення дії: монографія. Київ: Конус-Ю, 2010. 296 с.
9. Патерило І.В. Адміністративно-правові інструменти діяльності публічної адміністрації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2015. 35 с.
10. Патерило І.В. Проблеми сучасного розуміння інструментів діяльності публічної адміністрації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. Юриспруденція*. 2014. Вип. 12. С. 97-100.
11. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право: навчальний посібник / За заг. ред. Р.С. Мельника. К.: Ваіте, 2014. 376 с.
12. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
13. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. В. Галунька, О. Правоторової. Видання третє. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
14. Яковлев І.П. Форми і методи публічного адміністрування у державній митній справі : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Одеса, 2016. 224 с.
15. Біла В.Р. Види форм публічного адміністрування: оновлення доктринальних підходів. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2019. № 4. С. 112-115.
16. Про затвердження Методології визначення розміру (суми) внеску на підтримку політичної партії у формі робіт, товарів або послуг: Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 16.11.2018 р. № 2596. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1397-18#Text>
17. Про затвердження форми Звіту політичної партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру: Рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 09.06.2016 р. № 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0904-16#Text>.

18. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5.04.2001 р. № 2365-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 23. Ст. 118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#top>

19. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 31. Ст. 263. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#top>

20. Про деякі питання проведення перевірки звітності політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру: Наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 14.01.2021 р. № 6/21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0117-21#Text>

21. Про скаргу Київської обласної організації ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «КОМАНДА ГОРЯ САПОЖКА – «ЄДНІСТЬ», зареєстровану в Центральній виборчій комісії 24 грудня 2020 року за № 21-34-31975: Постанова Центральної виборчої комісії від 24.12.2020 р. № 579. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0579359-20#Text>

22. Про скаргу Запорізької обласної організації політичної партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина», зареєстровану в Центральній виборчій комісії 5 грудня 2020 року за № 21-34-29669: Постанова Центральної виборчої комісії від 08.12.2020 р. № 551. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0551359-20#Text>.

СЛИВКА В. В.,

адвокат

(Адвокатське об'єднання «АЙЕМ
ПАРТНЕРС»)

УДК 342.95

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.3-2.15>

ПОНЯТТЯ ТА СИСТЕМА ФУНКЦІЙ ПРИМИРЕННЯ СТОРІН В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ

Стаття присвячена формулюванню актуальної наукової думки стосовно сутності та переліку функцій примирення сторін в адміністративному судочинстві України.

Автор зазначає, що на сьогоднішній день серед учених та практиків відсутнє узгоджене розуміння функцій відповідного примирення, що є теоретичною та практичною проблемою, котра стоїть на заваді подальшого розвитку інституту примирення сторін в адміністративному судочинстві України.

Під функціями примирення сторін в адміністративному судочинстві було запропоновано розуміти узгоджену із принципами примирення, наперед визначену чинним адміністративним, адміністративно-процесуальним законодавством, науково обгрунтовану діяльність примирювача (судді) та сторін публічно-правового спору, спрямовану на вирішення спору шляхом примирення.

Автором доведено, що систему досліджуваних функцій складають: функція стимулювання сторін публічно-правового спору до конструктивного вирішення цього спору, а також організаційна, аналітична, інформаційно-комунікаційна, контрольна-наглядова, профілактична та виховна функції. У процесі критичного аналізу виокремлених функцій обгрунтовується позиція, у відповідності до якої, адекватне та ефективне використання цих функцій сприяє вирішенню

